

ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΟΡΤΑΣΜΟ ΤΩΝ 200 ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Το 2021 γιορτάζουμε τα 200 χρόνια από την έναρξη της Επανάστασης του 1821. Το Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών (ΕΚΠΑ) προετοιμάζει μια σειρά από εκδηλώσεις με σκοπό την ανάδειξη της σημασίας της Επανάστασης ως ελληνικού και διεθνούς γεγονότος, αλλά και τον αναστοχασμό γύρω από την ιστορική πορεία του ελληνικού κράτους. Η απόφαση αυτή δεν συνδέεται μόνο με τη δεσπίζουσα θέση του Πανεπιστημίου μας στον πνευματικό και πολιτιστικό χάρτη της χώρας. Συνδέεται και με τη συνολική ιστορία του Ιδρύματος και την προσφορά του. Η ίδρυση πανεπιστημίου αποτέλεσε ένα από τα όνειρα των επαναστατών που πραγματοποιήθηκε το 1837. Υπήρξε το πρώτο πανεπιστήμιο στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και το μόνο έως τη δεκαετία του 1920 ανώτατο ελληνικό εκπαιδευτικό ίδρυμα. Πολλοί αγωνιστές της Επανάστασης (δωρητές, καθηγητές κ.ά.), όπως και Έλληνες της Διασποράς, ενεπλάκησαν στη δημιουργία και λειτουργία του. Το Πανεπιστήμιο λειτούργησε ως θεματοφύλακας της μνήμης της Επανάστασης μέσα από τη δημόσια παρουσία του (ανδριάντες, εορτασμός επετείων, ποιητικοί διαγωνισμοί, κ.ά.), καθώς και με το επιστημονικό του έργο (διδακτικό έργο, μεταπτυχιακές σπουδές, ερευνητικά προγράμματα, κ.ά.)

Επιθυμώντας, να συμβάλει έγκαιρα στον σχεδιασμό του εορτασμού των 200 χρόνων, η Σύγκλητος του ΕΚΠΑ έχει προχωρήσει, ήδη από το 2018 (συνεδρίαση 6-6-2018), στη σύσταση ειδικής Επιτροπής, με Πρόεδρο τον Πρύτανη κ. Μελέτιο-Αθανάσιο Κ. Δημόπουλο και με τη συμμετοχή έγκριτων επιστημόνων, καθηγητών στο ΕΚΠΑ: των Νίκου Κ. Αλιβιζάτου, Ιωάννη Βρότσου, Νάσιας Γιακωβάκη, Μαρίας Ευθυμίου, Δημήτρη Καραδήμα, Άννας Καρακατσούλη, Βαγγέλη Καραμανωλάκη, Όλγας Κατσιαρδή-Hering, Πασχάλη Μ. Κιτρομηλίδη, Παρασκευά Κονόρτα, Κώστα Κωστή, Λάμπρου Λιάβα, Αντώνη Μακροδημήτρη, Ναπολέοντα Μαραβέγια, Χάρη Μπαμπούνη, Γιάννη Ξούρια, Ιωάννη Παναγιωτόπουλου, Αναστασίας Παπαδία-Λάλα, Δημήτρη Παυλόπουλου, Βάσως Σειρηνίδου, Άννας Ταμπάκη, Ευάνθη Χατζηβασιλείου.

Αξιοποιώντας την επιστημονική παράδοση και το σημαντικότερο ανθρώπινο δυναμικό του ΕΚΠΑ, η Επιτροπή προχώρησε στον σχεδιασμό ερευνητικών και καλλιτεχνικών δράσεων, όπως αυτές που παρουσιάζονται συνοπτικά ακολούθως, με την προοπτική περαιτέρω εμπλουτισμού τους.

Άξονες

- α. Η ανάδειξη της Επανάστασης ως ένα μείζον ιστορικό γεγονός στο ελληνικό και διεθνές επιστημονικό και ευρύτερο κοινό,
- β. Η περαιτέρω μελέτη της ιστορίας της και της διαχείρισης της μνήμης της,
- γ. Η διάχυση της ιστορικής γνώσης για την Επανάσταση του 1821 σε ένα ευρύτερο κοινό.

Δράσεις συνοπτικά

A) Η Επανάσταση του 1821 ως μείζον ιστορικό γεγονός

Διεθνές συνέδριο στις 12-13 Μαρτίου 2021: **Η Ελληνική Επανάσταση στην Εποχή των Επαναστάσεων: Ιδεολογία, Πράξη, Κληρονομίες**. Στο συνέδριο συμμετέχουν περισσότεροι από 25 διακεκριμένοι ξένοι και Έλληνες ομιλητές, με στόχο την ανάδειξη της διεθνούς σημασίας της Επανάστασης και την ένταξή της στον χάρτη των επαναστάσεων σε διεθνές επίπεδο. **Τα πρακτικά του συνεδρίου θα εκδοθούν εντός του 2021 στην αγγλική γλώσσα από διεθνή εκδοτικόόικο.**

Ίδρυση **Κέντρου Μελέτης της Ελληνικής Επανάστασης**, με στόχο τη συστηματική και σε βάθος μελέτη της επαναστατικής δεκαετίας 1820-1830 στις διάφορες εκφάνσεις της. Προετοιμάζεται η ιστοσελίδα του Κέντρου, ενώ έχουν ήδη κατατεθεί προτάσεις για ερευνητικά προγράμματα, στα οποία θα συμμετάσχει το διδακτικό προσωπικό του ιδρύματος, καθώς και μεταπτυχιακοί φοιτητές, υποψήφιοι διδάκτορες και μεταδιδακτορικοί ερευνητές. Ο στόχος είναι η διεύρυνση των γνώσεων για το 1821 και παράλληλα η συγκρότηση ενός νεότερου επιστημονικού δυναμικού, το οποίο θα στραφεί στη μελέτη της Επανάστασης.

B) Απολογισμοί και προοπτικές του ελληνικού κράτους

Διοργάνωση εντός του 2021 έντεκα ημερίδων με θεματική **200 Χρόνια Ελληνικού Κράτους. Απολογισμοί και Προοπτικές**. Οι ημερίδες θα εξειδικευθούν στις παρακάτω θεματικές: οικονομία, δημόσια διοίκηση, εκπαίδευση, πολιτισμός, αρχαιολογία, γλωσσικό ζήτημα, ένοπλες δυνάμεις-σώματα ασφαλείας, κοινοβουλευτισμός, δημόσια υγεία, κοινωνική ασφάλεια, διπλωματία-εξωτερική πολιτική, δικαιοσύνη.

Γ) Διάχυση στο ευρύτερο κοινό

Κατά τη διάρκεια των ετών 2019 -2020, η Καθηγήτρια Ιστορίας του ΕΚΠΑ Μαρία Ευθυμίου υλοποίησε την ενότητα **21 Κύκλοι Μαθημάτων για το '21**. Ο κάθε κύκλος κάλυπτε μαθήματα δέκα ωρών υπό τον τίτλο **Η Επανάσταση του 1821. Ένα δύσκολο εγχείρημα μιας περίπλοκης κοινωνίας**, πραγματοποιήθηκε δε σε '21 τόπους της Ελλάδας: Ναύπλιο, Κόρινθο, Σάμο, Κάλυμνο, Πάτρα, Μεσολόγγι, Βέροια, Σπάρτη, Χανιά, Ηράκλειο Κρήτης, Λιβαδιά, Λάρισα, Ύδρα, Καλαμάτα, Κέρκυρα, Ηλιούπολη, Καλλιθέα, Φιλοθέη, Ν. Ιωνία, Αιγάλεω, Αθήνα.

21 ομιλίες για το '21.

Διοργάνωση εντός του 2021 διαλέξεων για το ευρύ κοινό από το ειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό του ΕΚΠΑ. Οι θεματικές τους θα αφορούν καταρχάς τις ευρωπαϊκές δυνάμεις και την Οθωμανική Αυτοκρατορία στο α΄ μισό του 19ου αιώνα, καθώς και την προεπαναστατική ελληνική κοινωνία και την ιδεολογική προετοιμασία για τον Αγώνα. Εκκινώντας από τη Φιλική Εταιρεία και την Επανάσταση στη Μολδοβλαχία, οι διαλέξεις θα επικεντρωθούν στις πολεμικές, πολιτικές και κοινωνικές διαστάσεις του Αγώνα και στη διαδρομή για τη συγκρότηση του ελληνικού κράτους.

Δ) Η μνήμη της Επανάστασης του 1821

Έκθεση στο Μουσείο Ιστορίας του ΕΚΠΑ, σε συνεργασία με το Ιστορικό Αρχείο ΕΚΠΑ, αναφορικά με τη μνήμη του 1821 στο ελληνικό κράτος και τη σχέση του Πανεπιστημίου με την Επανάσταση.

Δημιουργία στο κεντρικό κτίριο των Προπυλαίων μόνιμης έκθεσης για την ιστορία του ΕΚΠΑ, συνδεδεμένης με την πορεία του ελληνικού κράτους και τα 200 χρόνια από την έκρηξη της Επανάστασης του 1821.

Ερευνητικό πρόγραμμα αναφορικά με τη συμβολή του Πανεπιστημίου στη διαχείριση της μνήμης και της ιστορίας της Επανάστασης του 1821, με τη δημιουργία και σχετικού ιστότοπου και συναφών εκδόσεων.

E) Επανάσταση του 1821 και Τέχνη

Με τη συνεργασία διδασκόντων και φοιτητών-τριών, **καλλιτεχνικές εκδηλώσεις που θα αναφέρονται στις αναπαραστάσεις του 1821**, σύγχρονες και μεταγενέστερες, μέσα από την Τέχνη. Θεατρικές παραστάσεις με έργα πρωτότυπα έργα της εποχής, συναυλίες με δημοτικά τραγούδια της περιόδου του Αγώνα, από τα Τμήματα Θεατρικών Σπουδών και Μουσικών Σπουδών, φιλολογικές εκδηλώσεις από το Τμήμα Φιλολογίας, κ.ά.